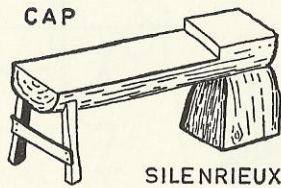

nieuwe taak naar behoren te kunnen vervullen. Het zou dan oorspronkelijk ook een paardje geweest kunnen zijn waarop men een mes met twee handvatten gebruikte. Als het paardje in onze streken, b.v. daar waar het paalmes in oorsprong op een afzonderlijk blok werd vastgemaakt en dus niet op het oude paardje, vandaag toch voorkomt en wel in zeer lichte uitvoering — het is vaak niet hoger dan een gewone stoel — dan

zou het daar eerst later ingevoerd kunnen zijn in een functie ná het uithollen van de klompen. Toen het paalmes indrong, was het schrappaardje dus nog niet zover naar het noordoosten toe verbreid als thans. Liggen de verbanden inderdaad zoals we ze hier zien, dan is het wel vreemd, dat het paardje in onze omgeving bewaard is voor een andere bewerking van de klompen, terwijl het in Wallonië door de komst van het paalmes totaal werd verdrongen, of, indien de *cape* er de voortzetting van is, althans heel anders voortleefde. De verhoudingen liggen dan precies als bij het trekmes.

Overigens zijn nu lang niet alle problemen opgelost. Het feit dat het paalmes hier en daar bevestigd is aan het blok waarop de klompen werden verbijld — zie bij kaart 15 sub F — betekent dat de ontwikkelingen minder eenvoudig zijn geweest als men zou wensen. We moeten ons niet voorstellen, dat tot in details volkomen klaarheid kan worden verkregen. Laten we tevreden zijn, als we op een of andere manier iets beginnen te zien van wat er in grote lijnen in de Nederlandse klomperij is omgegaan in de loop der eeuwen.

Het werkwoord *schrappen*, dat in verschillende vormen in een groot deel van het gebied mede de namen van het schrappaardje bepaalt, heeft in de klomperij een grote verbreiding. Ook in Wallonië komt het vaak voor: *scrèpè* luidt het werkwoord bij Ducarme—Gozin, *scrèpwe* en *scrèpeû* vindt men als gereedschapsnamen bij Feller en Delvaux. Daaraan beantwoordt als zuiver Romaans woord — Geschiere noemt *scrèper* van Nederlandse oorsprong; pag. 236—237 — *gratter*, dat men aantreft in de namen *gratwa* (te Ath volgens